

- 5 Voorwoord
Willy Van der Wee
- 7 Inleiding
- 19 Deel 1
In den beginne: de jaren 1130-1300
- 21 *Hoofdstuk 1*
Het “Oud Gasthuis” in de Pettendonck, 1130-1236
- 21 *Nieuw in het twaalfde-eeuwse Lier: een gasthuis in de Pettendonck*
- 25 *Een semi-religieuze gasthuisgemeenschap*
- 30 *Dilemma's en bedreigingen*
- 33 *Hoofdstuk 2*
Het Onze-Lieve-Vrouwgasthuis aan de Berlaarpoort, 1236-1300
- 33 *Een nieuwe start intra muros*
- 37 *De kerkelijke regularisatie: van semi-religieuze beweging naar canoniek erkende klooster-gemeenschap*
- 42 *De spiritualiteit van Augustinus: een symbiose van het Martha- en Maria-ideaal*
- 51 *De armen- en ziekenzorg in het Onze-Lieve-Vrouwgasthuis*
- 62 *De publieke waardering voor de Lierse gasthuisgemeenschap*
- 65 Deel 2
Een periode van consolidatie op alle terreinen, 1300-1500
- 67 *Hoofdstuk 1*
Externe reorganisatie: naar een betere verstandhouding met de lokale wereldlijke en geestelijke overheden
- 67 *Een voorzichtige ontvoogding ten aanzien van de Kerk*
- 74 *De hertogen van Brabant: nieuwe voorvechters van het gasthuiswezen?*
- 76 *Turbulente relaties met de stadsmagistraat: armenzorg in ruil voor zelfstandigheid*
- 81 *Hoofdstuk 2*
Naar een interne reorganisatie en een vernieuwd sociaal engagement
- 81 *Een hechte en integere gemeenschap*
- 83 *Armenzorg, een dwingende noodzakelijkheid*
- 91 *De nadruk op ziekenzorg: de geboorte van het Sint-Elisabethgasthuis*
- 95 *Een gezond financieel beleid*
- 99 *Hoofdstuk 3*
De ziekenzorg: een verbeterd strijd tegen de “pestziekten”
- 99 *De gedeelde zorg voor de zieken van de stad*
- 100 *Nieuwe plagen, ziekten en kwalen*
- 105 *Gebreken in de medische zorgvoorziening*
- 109 *Te goeder naam en faam bekend?*
- 111 Deel 3
Een tijd van aanpassingen en hervormingen. 1500-1700
- 113 *Hoofdstuk 1*
Het Sint-Elisabethgasthuis in de maalstroom van Reformatie en Contrareformatie
- 113 *Het gasthuis en de godsdienstige perikelen in de zestiende eeuw*
- 117 *De hervorming van het Lierse Sint-Elisabethgasthuis (1555)*
- 126 *Lierse gasthuiszusters in Turnhout*
- 129 *Hoofdstuk 2*
Het kloosterleven: “nonnen in swarte rocken en weylen”
- 129 *Een vrome levenswandel*
- 140 *In dienst van God, de zieken en de communautiteit*
- 147 *Hoofdstuk 3*
De ziekenzorg tussen traditie en vernieuwing
- 147 *Nieuwe ziekenzalen aan de Berlaarpoort (1523-1525 en 1545-1546)*
- 151 *Routinewerk in de ziekenzaal*
- 163 *Voorzieningen in het teken van de ziekenzorg*

- 169 Deel 4
Stormachtige ontwikkelingen in de achttiende eeuw
- 171 *Hoofdstuk 1.*
Nieuwe meesters, nieuwe wetten.
De politieke evolutie in de achttiende eeuw en haar invloed op klooster en gasthuis
- 171 *Het primaat van de rede en het geloof in de mens*
- 172 *Onder Oostenrijks bewind: de eerste stappen naar een modern en efficiënt gasthuiswezen (1713-1790)*
- 181 *In de greep van de Franse Revolutie: van een religieuze instelling naar een openbare instelling in handen van leken (1789/1794-1799)*
- 191 *Hoofdstuk 2*
Het reilen en zeilen in de achttiende-eeuwse gasthuiscommunauteit
- 191 *De intrede van jonge vrouwen*
- 196 *Een nieuwe eerwaarde moeder*
- 199 *De kapel en de gasthuispastoor*
- 209 *Hoofdstuk 3*
Ziekenzorg in de eeuw van de Verlichting
- 209 *De sociaal-economische toestand in Lier en de noodzaak van een degelijk gezondheidsbeleid*
- 212 *Een patiëntenstop: omstreden maar noodzakelijk*
- 217 *De patiënten*
- 220 *Naar meer efficiëntie in de ziekenzalen*
- 227 Deel 5
Een tijd van aanpassen en vernieuwen, 1800-1873
- 229 *Hoofdstuk 1*
De publiekrechtelijke erkenning
- 229 *De publiekrechtelijke erkenning door Napoleon*
- 233 *Nieuw wantrouwen onder Willem I (1815-1830)*
- 237 *Hoofdstuk 2*
De Lierse gasthuiscommunauteit in het negentiende-eeuwse België en in Lier
- 237 *Nieuwe mogelijkheden na de Belgische revolutie*
- 242 *Langzaam herstel van de Lierse gasthuiscommunauteit*
- 247 *Hoofdstuk 3*
De lange weg van gasthuis naar ziekenhuis
- 247 *De nood aan een degelijk gezondheidsbeleid*
- 249 *De selectieve opname van arme zieken: een omstreden recht*
- 253 *Drie grote plagen: cholera, pokken en syfilis*
- 258 *De reorganisatie van de Lierse zorgverlening*
- 265 *De reorganisatie van het gasthuis aan de Berlaarpoort*
- 271 *Een nieuw, modern gasthuis in "De Veldekens"*
- 277 Deel 6
Het Lierse gasthuis in de maalstroom van het medische dynamisme en het organisatie-katholicisme. De scharnierjaren 1873-1918
- 279 *Hoofdstuk 1*
De Lierse gasthuisgemeenschap op de drempel van een nieuw tijdperk
- 279 *De religieuze congregaties in de clerico-liberale strijd*
- 282 *Het Lierse gasthuisconvent: van klein naar middelgroot klooster*
- 289 *Nieuwe aandacht voor kloosterdiscipline en gebed*
- 295 *Arme zusters, rijke kloosters*
- 297 *Eerwaarde moeder en gasthuispastoor: gewijzigde verhoudingen*
- 301 *Hoofdstuk 2*
Het Sint-Elisabethgasthuis in de maalstroom van de medische vernieuwing
- 301 *De nieuwe instelling in "De Veldekens": van gasthuis naar ziekenhuis*

- 305 *Naar het voorbeeld van Florence Nightingale*
- 311 *Twee nieuwe projecten: het Gesticht en de
Kliniek van het Heilig Hart (1907)*
- 315 *De beproeving van de oorlogsjaren
(1914-1918)*
- 321 Deel 7
Naar het hoogtepunt, 1918-ca.1965
- 327 Hoofdstuk 1
**De kloostergemeenschap van de Lierse gast-
huiszusters tussen 1918 en 1967**
- 327 *Een congregatie in volle expansie*
- 335 *De organisatie en het bestuur van de
congregatie*
- 344 *Het kloosterleven*
- 355 *Een verplichte uitbreiding:
Dendermonde (1948) en Vilvoorde (1956)*
- 361 Hoofdstuk 2
**Een indrukwekkende expansie van het
apostolaat**
- 361 *Het interbellum*
- 376 *De Lierse gasthuiszusters tijdens de
Tweede Wereldoorlog*
- 381 *Een laatste expansiefase: 1945-1965*
- 397 *De Lierse gasthuiszusters naar nieuwe
horizonten: de missies (1951-1991)*
- 407 Deel 8
Bezinning en omschakeling, 1965-2005
- 413 Hoofdstuk 1
**Organisatorische en spirituele vernieuwing
als antwoord op de crisis**
- 413 *Een kloosterpopulatie op de terugweg*
- 415 *De Lierse gasthuiszusters op het pad van de
vernieuwing*
- 435 Hoofdstuk 2
Heroriëntering van het apostolaat
- 435 *Ontwikkelingen in de gezondheidszorg
na 1963*
- 437 *Verantwoord loslaten en doorgeven*
- 448 *De kernactiviteiten in Boechout en Lier*
- 461 *Aandacht voor nieuwe apostolaatsvormen*
- 469 **Besluit**
- 481 **Nawoord**
Zuster Marie-Thérèse Van Meerbergen
- 482 **Bibliografie**
- 494 **Bijlagen**
- 494 Bijlage 1: De zusters
- 507 Bijlage 2: De oversten / algemeen verantwoor-
delijken
- 507 Bijlage 3: De gasthuispastoors / rectoren
- 508 Bijlage 4: Vzw Gasthuiszusters-Augustinessen
van Lier, 2005
- 508 Bijlage 5: Vzw H.-Hartziekenhuis Lier, 2005
- 509 **Index**
- 512 **Colofon**